

Uczniowie i uczennice z Ukrainy w polskiej szkole

1. Temat/zakres badania: Eksploracja potrzeb różnych członków i członkiń szkolnej społeczności, w nowej sytuacji: szkoły różnorodnej kulturowo, w której uczą się migranci/migrantki oraz uchodźcy/uchodźczynie.

W tym w szczególności diagnoza sytuacji, napięć i potrzeb w zakresie:

- dydaktyki
- relacji (U-U, N-U), w tym budowania włączającej społeczności klasowej i szkolnej
- aktywności pozalekcyjnej uczniów z Ukrainy
- współpracy szkoły z rodzicami dzieci z Ukrainy

Badanie będzie opierało się o wypracowany przez Centrum Edukacji Obywatelskiej model integracji edukacyjnej, w tym zawartej w nim definicji integracji edukacyjnej, potrzebach uczniów (emocjonalnych, społecznych i uczenia się) oraz potrzebach nauczycieli.

Badanie zakłada wykorzystanie wniosków z poprzedniej fazy badania (prowadzonego wiosną i latem 2022), jego celem jest uzupełnienie i pogłębienie wniosków oraz opis zmian w sytuacji szkół rok po przyjęciu do nich pierwszych uczniów.

2. Cele: Opis sytuacji w szkołach przyjmujących uczniów z Ukrainy, weryfikacja wniosków z pierwszego badania oraz dostarczenie danych na potrzeby zaplanowania długofalowego wsparcia dla szkół, do których uczęszczają uczniowie i uczennice z Ukrainy, w szczególności programu wsparcia dla dyrektorów/ek, nauczycieli i nauczycielek i program pracy ze szkołą.

3. Dobór próby i zakres badania:

3.a. Metody badawcze

Badanie obejmuje:

- desk research (w tym analizę wniosków zawartych w raporcie z poprzedniej fazy badania) oraz innych dostępnych danych dot. obecności uczniów ukraińskich w polskich szkołach
- studia przypadku realizowane w 8 szkołach, w których uczą się uczniowie ukraińscy
- 8 diad realizowanych z uczniami i rodzicami ukraińskimi, którzy funkcjonują równolegle w polskim i ukraińskim systemie edukacji
- przygotowanie raportu z badania

3.b. Dobór próby - studia przypadku

Sześć z 8 studiów przypadków powinno zostać przeprowadzonych w szkołach, które brały udział w poprzedniej fazie badania (wiosna 2022). W przypadku braku zgody szkoły na udział w badaniu należy ją zastąpić placówką o analogicznych cechach.

	Duże miasto (4)	Mniejsze miasto (4)
Szkoła podstawowa	2 studia przypadku	2 studia przypadku
Szkoła ponadpodstawowa	2 studia przypadku	2 studia przypadku

Próba powinna być zróżnicowana pod względem liczby uczennic i uczniów ukraińskich uczęszczających do placówki.

W próbie powinny znaleźć się co najmniej 2 szkoły z oddziałami przygotowawczymi.

Dobór szkół do realizacji studiów przypadków powinien zostać zaakceptowany z zamawiającym.

3.c. Zakres badania w ramach studium przypadku

Desk Research
SZKOŁA
<p>Etnografia (w sumie 2 dni pobytu w szkole) Obserwacja, badanie wizualne</p> <p>Wywiady indywidualne z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dyrektorem/ką (przed przyjazdem do szkoły) • Nauczyciel(k)ami uczącymi i nieuczącymi dzieci z Ukrainy (w tym wychowawcy klas, różne etapy edukacyjne), osobami pracującymi jako pomoc nauczyciela, opiekunem szkolnego samorządu – ok. 4-8 IDI (alternatywnie z częścią n-li FGI) • Pedagogką/pedagogiem szkolnym (alternatywnie - w miarę dostępności) psychologiem szkolnym i/lub asystentem ucznia cudzoziemskiego/asystentem międzykulturowym) • Rodzicami uczniów i uczennic z Ukrainy – 3 IDI • Rodzicami uczniów i uczennic z Polski – 3 IDI • Kadrami niepedagogicznymi – 1-2 IDI <p><i>*w szkołach z oddziałami przygotowawczymi IDI z nauczycielami zarówno z oddziałów przygotowawczych jak i „zwykłych” klas, nacisk na oddziały przygotowawcze.</i></p> <p>Wywiady grupowe (lub indywidualne) z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczniami i uczennicami z Ukrainy - 1 FGI • Uczniami i uczennicami z Polski (w tym przedstawiciel(k)ami samorządu uczniowskiego) – 1 FGI <p><i>*w szkołach z oddziałami przygotowawczymi w FGI z uczniami z Ukrainy uczestniczą uczniowie z oddziału przygotowawczego i „zwykłych” klas, nacisk na oddziały przygotowawcze.</i></p> <p>Dodatkowe metody i techniki (np. listy, blogi, fotoreportaże) uwzględniające element twórczy uczniów - respondentów (zależnie od specyfiki szkoły).</p>
OTOCZENIE SZKOŁY

Wywiady indywidualne z osobami/przedstawicielami podmiotów istotnych z punktu widzenia zapewnienia dostępu do edukacji osobom z Ukrainy (w zależności od sytuacji, lokalnego kontekstu) – ok. 2-4 IDI, np.:

- lokalny samorząd (wydział oświaty w urzędzie dzielnicy, gminy)
- NGO i grupy nieformalne pracujące z uchodźcami/uchodźczyniami
- lokalny ODN

3d. Zakres badania w przypadku diad

W tej części celem badania jest opisanie różnorodnych strategii łączenia udziału w polskim i ukraińskim systemie edukacji. W szczególności:

- Jakie strategie łączenia udziału w polskiej i ukraińskiej edukacji stosują uczniowie i ich rodzice?
- Jakie są plusy i minusy każdej z tych strategii?
- Co motywuje uczniów i rodziców do wejścia do polskiego systemu edukacji i pozostania w ukraińskim systemie? Co ich zniechęca do kontynuacji tej strategii?
- Jakie wyzwania i jakie korzyści wiążą się z udziałem dziecka w obu systemach edukacji?

Odpowiedź na powyższe pytania zostanie uwzględnione jako osobny rozdział w strukturze raportu z badania. Wykorzystane w nim mogą być także wnioski z IDI i FGI ze studiów przypadków.

Rozkład diad zależnie od wielkości miejscowości:

- uczniowie i rodzice mieszkający w miastach powyżej 100 000 mieszkańców - 4 diady
- uczniowie i rodzice mieszkający w miastach pomiędzy 50 000 a 100 000 mieszkańców - 2 diady
- uczniowie i rodzice mieszkający w miejscowościach poniżej 50 000 mieszkańców - 2 diady

Minimum 3 diady zostaną zrealizowane z rodzicami i uczniami szkół podstawowych. Minimum 3 diady zostaną przeprowadzone z rodzicami i uczniami szkół ponadpodstawowych.

Wszystkie diady zostaną zrealizowane poza szkołami wybranymi jako studia przypadku.

3e. Wytyczne dotyczące prowadzenia badania

Badanie studiów przypadku powinno zakładać

- pełną transkrypcję (z każdego studiów przypadków min. 5 transkrypcji pełnych, w tym przetłumaczone wybrane wywiady po ukraińsku/rosyjsku)
- realizację 7 z 8 studiów przypadku poza Warszawą, dobór szkół uzgodniony z zamawiającym
- każde studium przypadku powinno realizować min. dwóch badaczy i obejmować min. 2 dni obecności badaczy w szkole oraz ewentualne dodatkowe rozmowy online
- min. 1 badacz prowadzący każde ze studiów przypadków powinien postąpić się j. ukraińskim i/lub j. rosyjskim
- opracowanie raportów cząstkowych z 8 studiów przypadku oraz debriefing z zespołem zamawiającego po zakończeniu pracy nad wszystkimi studiami przypadków
- wynagrodzenia dla nauczycieli/nauczycielek pomagających w realizacji badania w szkole
- wynagrodzenia dla wszystkich rodziców uczestniczących w badaniu
- upominki dla wszystkich uczniów i uczennic uczestniczących w badaniu

W ramach badania realizator zobowiązuje się do:

- opracowanie ostatecznej listy pytań badawczych i ich zaakceptowania z zamawiającym
- opracowania narzędzi badawczych i ich konsultacji zamawiającym

- przeprowadzenia procesu oceny etycznej badania (tzw. *ethical review*) zgodnej ze standardami Plan International;
- przeprowadzenia badania w szkołach zgodnie z przyjętymi standardami udziału dzieci w badaniach (m.in. świadoma zgoda opiekunów na udział w badaniu; przeprowadzenie badania w języku ojczystym respondenta);
- opracowania raportu z badania w języku polskim i angielskim (struktura raportu zostanie skonsultowana i zatwierdzona przez zamawiającego);
- uwzględnienia w raporcie rekomendacji dotyczących potrzeb szkół i ich wspierania; rekomendacje zostaną skonsultowane z zamawiającym

4. Pytania badawcze

Poniżej znajduje się wstępna lista najważniejszych pytań badawczych. Lista ta zostanie uzupełniona w dialogu z zamawiającym.

Ogólne

- Jakie czynniki utrudniają a jakie ułatwiają integrację edukacyjną w szkołach?
- Jak nauczyciele radzą sobie z wyzwaniami w zakresie integracji dzieci z doświadczeniem uchodźczym?
- Jaki jest stosunek ukraińskich uczniów i rodziców do polskiej edukacji?
- Jakie niedostrzegane przez nauczycieli problemy w zakresie integracji edukacyjnej pojawiają się w szkołach
- Jakie korzyści z integracji edukacyjnej ma szkoła? Czy są one dostrzegane przez społeczność szkoły?
- Jak różni się sytuacja uczniów ukraińskich w zależności od liczby uczniów z doświadczeniem migracyjnym w danej szkole?

Uczenie i nauczanie

- Jakie strategie nauczania wykorzystują nauczyciele w klasach, w których są uczniowie uchodźczy?
- Co motywuje uczniów ukraińskich do zaangażowania proces uczenia się? Co obniża motywację?
- Jakie praktyki wsparcia poprawiają sytuację uczniów ukraińskich w polskich szkołach?
- Jakie są sposoby i strategie łączenia obecności w polskim i ukraińskim systemie edukacji?
- Jakie praktyki w zakresie oceniania uczniów ukraińskich są stosowane w szkołach? Jak te praktyki są oceniane przez uczniów i rodziców?
- Jak zorganizowana jest nauka języka polskiego jako obcego? Kto go uczy? Jakie jest przygotowanie tych osób? Jakie wsparcie otrzymują?
- Jaka część uczniów podchodzi do egzaminów końcowych (8-klasisty i maturalnego)? Jakie wsparcie otrzymują w przygotowaniu do tych egzaminów?

Potrzeby emocjonalne

- Na jakie wsparcie w zakresie potrzeb emocjonalnych mogą na co dzień liczyć uczniowie ukraińscy? Kto świadczy to wsparcie? W jakim języku jest ono oferowane?
- Jak nauczyciele przedmiotowi radzą sobie z obecnością w swojej klasie (na zajęciach) uczniów ze specjalnymi potrzebami emocjonalnymi?
- W jaki sposób potrzeby emocjonalne są uwzględniane w programach profilaktyczno-wychowawczych?

Potrzeby społeczne

- Jakie relacje utrzymują pomiędzy sobą uczniowie polscy i ukraińscy w ramach zajęć oraz poza zajęciami obowiązkowymi?
- Jakie działania w zakresie integracji międzykulturowej są prowadzone w szkołach? Jaki mają charakter te działania?

- W jakim stopniu pojawiają się w szkołach konflikty na tle międzykulturowym lub praktyki dyskryminacyjne?
- Na jakie wsparcie w zakresie podtrzymywania własnej tożsamości kulturowej mogą liczyć uczniowie ukraińscy w polskich szkołach lub w poza szkołą?

Zarządzanie szkołą

- Jak na poziomie szkoły zarządza się różnorodnością?
- Jak obecność uczniów ukraińskich zmienia szkolne praktyki i wpływa na kulturę szkoły?
- Jak postrzegane są w szkole wyzwania związane z obecnością uczniów ukraińskich - szansa czy obciążenie?
- Jaki jest poziom kompetencji nauczycieli w zakresie odpowiadania na nowe potrzeby uczniów?
- Jaka jest gotowość nauczycieli do udziału w programach doskonalenia rozwijających kompetencje w zakresie pracy z uczniami o doświadczeniu migracyjnym? W jakich formach chcieliby otrzymać wsparcie?

5. Efekty/Produkty:

- Przygotowanie **raportu** zawierającego odpowiedzi na opisane powyżej pytania badawcze (raport zostanie przygotowany w dwóch wersjach językowych - polskiej i angielskiej; jego struktura zostanie ustalona wspólnie z zamawiającym; raport zostanie przygotowany zgodnie z identyfikacją graficzną zamawiającego)
- Streszczenie raportu z głównymi wnioskami i rekomendacjami z badania (2-3 strony) w dwóch wersjach językowych (polskiej i angielskiej); treść streszczenia zostanie skonsultowana z zamawiającym
- Warsztat dla zespołu zamawiającego badania - prezentacja wyników i dyskusja na temat wniosków i rekomendacji - 2 dni robocze - dwóch prowadzących (10-12h)

6. Okres realizacji:

- stworzenie, konsultacja i ostateczna finalizacja narzędzi badawczych - do 15 kwietnia 2023 r.
- proces oceny etycznej (ang. ethical review) badania - do 1 maja 2023 r.
- wybór próby do studiów przypadków - do 1 maja 2023 r.
- realizacja badania w szkołach oraz diad - do 15 czerwca 2023 r.
- stworzenie wstępnej wersji raportu - do 15 sierpnia 2023 r.
- konsultacje, finalizacja i tłumaczenie raportu na j. angielski - do 30 sierpnia 2023 r.
- przeprowadzenie warsztatu z prezentacją wniosków dla zespołu - do 31 sierpnia 2023 r.

7. Sposób wyboru oferenta

Wybór wykonawcy zadania zostanie dokonany na podstawie trzech kryteriów:

- ceny brutto/brutto przedmiotu zamówienia - 60% oceny (60 pkt)
- doświadczenia realizatora - 20% oceny (20 pkt)
- kompetencji dwóch głównych badaczy - 20% oceny (20 pkt)

Za cenę brutto/brutto należy rozumieć łączne koszty wynagrodzenia z narzutami.

Ocena ceny

Ocena ceny będzie obliczona wg wzoru:

Algorytm oceny kryterium cena brutto/brutto przedmiotu zamówienia:

Cena minimalna

C = ----- x 60 pkt.

Cena oferty badanej
gdzie:

Cena minimalna – najniższa cena brutto/brutto w PLN spośród wszystkich ocenianych ofert.

Cena oferty badanej – cena brutto/brutto w PLN badanej oferty.

Za cenę brutto/brutto należy rozumieć łączne koszty wynagrodzenia z narzutami

Ocena doświadczenia wykonawcy

- wykonawca, który nie prowadził żadnych badań o podobnej tematyce - 0 pkt
- wykonawca, który prowadził 1 badanie o podobnej tematyce - 5 pkt
- wykonawca, który prowadził 2 badania o podobnej tematyce - 10 pkt
- wykonawca, który prowadził 3 badania o podobnej tematyce - 15 pkt
- wykonawca, który prowadził 4 lub więcej badań o podobnej tematyce - 20 pkt

Ocena kompetencji głównych badaczy

Ocena kompetencji badaczy będzie obejmowała ich doświadczenie w zakresie:

- a. prowadzenie badań w zakresie edukacji
- b. prowadzenia badań w zakresie relacji międzykulturowych i/lub migracji

- główni badacze nie posiadają doświadczenia w zakresie a lub b - 0 pkt
- tylko jeden z głównych badaczy (badaczek) posiada doświadczenie w zakresie a lub b - 5 pkt
- obaj główni badacze (badaczki) posiadają doświadczenie w realizacji badań tylko z jednego zakresu lub jeden z nich posiada doświadczenie z obu zakresów, a drugi w żadnym z nich - 10 pkt
- jeden z głównych badaczy (badaczek) posiada doświadczenie w realizacji badań z zakresu a i b, drugi (druga) posiada doświadczenie tylko w jednym z tych zakresów - 15 pkt
- obaj główni badacze (badaczki) posiadają doświadczenie w realizacji badań z zakresu a. oraz zakresu b. - 20 pkt

8. Sposób przedstawienia oferty

Oferty wykonania zadania należy przesłać do 23 marca 2023 r. na adres ceo@ceo.org.pl wpisując w tytule "Oferta badania szkół przyjmujących uczniów z Ukrainy". Oferta powinna zawierać:

- dane kontaktowe oferenta
- opis badań o podobnej tematyce przeprowadzonych przez oferenta (maksymalnie 1 strona opisu każdego z takich badań)
- CV dwóch głównych badaczy odpowiadających za badanie
- propozycję ceny usługi w kwocie brutto

9. Maksymalny koszt wykonania usługi

Koszt wykonania usługi nie może przekroczyć kwoty 110 000 zł brutto.